

Verslag concept

Statencommissie Economie, Financiën en Bestuur

Datum	:	6 september 2021
Commissievoorzitter (plv.)	:	dhr. F. Zoon
Commissiegriffier	:	mw. M. de Zwart
Telefoonnummer/e-mail	:	zwartm@noord-holland.nl

Aanwezig:		
	Commissievoorzitter	dhr. F. Zoon
	Commissiegriffier	mw. M. de Zwart
5	Leden van de commissie	FvD --
		GL dhr. G. Zaal
		VVD mw. M. van Meerten, dhr. G. Hartog, mw. G. van Geffen
		D66 mw. L. Gonggrijp, mw. A. Kapitein, dhr. E. Kanik
10		PvdA dhr. J. Carton, dhr. T. Wagelaar, dhr. Leerink
		PVV mw. I. Bezaan
		SP mw. R. Alberts, mw. A. de Groot, dhr. W. Hoogervorst
		CDA dhr. D. Heijnen, mw. C. Kuiper
15		JA21 dhr. G. Kohler, dhr. I. Mantel
		PvdD Ines Kostic
		50plus dhr. M. van Dregt
		CU dhr. M. Klein
		DENK dhr. S. Koyuncu, dhr. E. Mangal
20		Fractie Baljeu: --
	College van GS	dhr. Van Dijk, mw. Pels, mw. Zaal
	Afwezig	Dhr. J. Dulfer (GL), mw. S. Doevendans (PvdA), dhr. R. Dekker, mw. J. Vastenhouw (FvD), dhr. R. Baljeu
25	Notulist	Money Penny/H. Mutsaerts

30 Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Vaststelling van de agenda, verslag van de vorige vergadering, strategische agenda en moties- en toezeggingenlijsten
- 35 2.a. Vooruitblik op de komende vergadering(en) a.d.h.v. strategische agenda

3. Rondvraag portefeuille dhr. Stigter en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
4. Rondvraag portefeuille mw. Pels en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
- 40 5. Inspreekhalftuur over onderwerpen die niet op de agenda staan maar wel tot de portefeuille van de commissie behoren
6. A-agenda Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie, Concern control, Juridische Zaken, Archief, PS- en GS zaken (EFB onderwerpen portefeuille CvdK Van Dijk)
- 45 6.a. MRA: Voordracht Samenwerkingsafspraken MRA
7. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
8. B-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)
- 50 8.a. Economie: concept datacenterstrategie Noord-Holland
- 8.b. Brief GS aan PS inzake Uitvoeringsagenda Economie 2021-2023
- 8.c. Europa: Brief GS inzake kaderstellende notitie voor de Europastrategie 2022-2030
9. Rondvraag portefeuille mw. Zaal en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
- 55 10. Sluiting
11. C-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)
- 11.a Bereikbaarheid/Economie/Natuur/Wonen/Duurzaamheid: Regionale samenwerkingsagenda Provincie Noord-Holland en regio Zuid-Kennemerland (C-agenda M&B -trekker- en EFB 06-09-2021 en C-agenda NLG en RWK 30-08-2021)
- 60 11.b. 11.b Economie: Brief GS aan PS inz. Monitor Detailhandel Noord-Holland 2020-2021 (c-agenda EFB 6-9-2021).
- 11.c IBT/MIRT/RES/Regiodeals: Advies Raad voor het Openbaar Bestuur inz. rol van het Rijk bij IBT samenwerking MIRT/RES/Regiodeals (C-agenda NLG en RWK 30-8-2021 en EFB en M&B 6-9-2021)
- 65 11.d Europa: verslag van Webinar Europa gehouden op 22 juni 2021 (c-agenda EFB 6-9-2021)
- 11.d IBT: Brief GS aan PS inz. Jaarverslag interbestuurlijk toezicht 2020 (c-agenda NLG en RWK 30-8-2021 en EFB 6-9-2021)
- 70 11.e Bestuur: Raad voor Openbaar Bestuur: advies Droomland of niemandsland; uitgangspunten voor het besturen van regio's (c-agenda EFB 6-9-2021)
- 11.f Ruimte, Vergunning, Datastrategie: Mail Werkgroep Red de Wieringermeer mbt bijdragen insprekers ontwerp bestemmingsplan Uitbreiding Agriport A7 (C-agenda RWK 30-08-2021, cc NLG 30-08-2021, EFB 06-09-2021)
- 75 11.g Ruimte, Vergunning, Datastrategie: Mail Werkgroep Red de Wieringermeer mbt spoeddebat ontwerp bestemmingsplan B1 (C-agenda RWK 30-08-2021, cc NLG 30-08-2021, EFB 06-09-2021)
- 11.h Arbeidsmarkt en Onderwijs: Brief GS aan PS inz. Monitor Arbeidsmarkt Noord-Holland 2020-2021
- 80 12. C-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Pels)
- 12.a Molens: Brief GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling subsidie historische windmolens Noord-Holland 2021 (C-agenda EFB 6-9-2021)

Pagina 3

- 85 12.b Social return 2021: Brief GS aan PS inz. Voortgang social return 2021 (C- agenda EFB 6-9-2021)
- 12.c Corona: Brief GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling Versterking maatschappelijke sector (C-agenda EFB 6-9-2021)
- 12.d Gezondheid / Corona vaccinatiebeleid: Ingekomen mail over corona vaccinatiebeleid (C-agenda NLG 30-08-2021 en EFB 06-09-2021)
- 90 12.e Stelling van Amsterdam: Brief GS aan PS inz. besluit Unesco uitbreiding werelderfgoedstatus Stelling van Amsterdam met de nieuwe Hollandse Waterlinie (c- agenda EFB 6-9-2021 en c-agenda NLG en RWK 30-8-2021)
13. C-agenda IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Stigter)
- 95 14. C-agenda Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie, Concern control, Juridische Zaken, Archief, PS- en GS zaken (EFB onderwerpen portefeuille CvdK Van Dijk)
- 14.a Audit: Brief GS aan PS inz. Auditopvolging peildatum 1 maart 2021 (C-agenda NLG en RWK 30-8-2021 en EFB en M&B 6-9-2021)
- 100 14.b Bestuur: Brief Randstedelijke Rekenkamer inz. Onderzoeksplan DoeMee- onderzoek naar de Wet Openbaarheid Bestuur (Wob) (opmerkingen over het onderzoeksplan kunnen tot 25 juni worden doorgegeven aan de RR) (c-agenda EFB 6-9-2021)
- 14.c Ondermijning: Brief GS aan PS inz. Onderzoeksrapport Samen weerbaar tegen ondermijnende criminaliteit.
- 105 14.d Archief: Brief GS aan PS inz. Archieftoezicht 2020 (c-agenda EFB 06-09-2021)
- 14.e Bestuur: Beslissing op bezwaar WOB reizen voormalig gedeputeerde naar Istanbul (C-agenda EFB 6-9-2021; link: https://www.noord-holland.nl/Loket/Wob_verzoek/Wob_verzoeken_2021)
- 110 14.f Integriteit: Brief GS aan PS inz . jaarverslag integriteit 2020 (C-agenda EFB 6- 9-2021)
- 14.g Referendum: Brief GS aan PS inz. Referendumcommissie en reglement (C- agenda EFB 6-9-2021)
- 115 14.h Brief GS aan PS inz. uitstel GS advies op initiatiefvoorstel DENK onderzoek slavernijverleden (c-agenda EFB 6-9-2021)
15. C-agenda Algemeen
- 15.a MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht – editie 51 (c-agenda alle commissies eind aug/begin sept).
- 120
- 125
- 130

135

140

145

150

155

160

165

170

175 **Agenda**

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent om 13.15 uur de eerste commissievergadering na het zomerreces en heet alle aanwezigen zowel in de Statenzaal als via Teams, welkom. De vergadering vindt fysiek –

180 en digitaal – plaats in de Statenzaal. De leden die online aanwezig zijn, zijn dhr. Kohler (JA21),
dhr. Van Dregt (50PLUS/PvdO) en mw. Van Geffen (VVD), dhr. Hartog (VVD) en de hr. Mangal
(Denk). Er is een quorum aanwezig. Mw. Doevendans (PvdA), dhr. Dulfer (GL), mw.
Vastenhouw en dhr. Dekker (FvD) hebben zich afgemeld. Het bezoek aan Brussel op 14 en 15
185 oktober gaat niet door vanwege de coronasituatie. In Randstadverband wordt een nieuwe
datum vastgesteld voor 2022.

2. Vaststelling van de agenda, verslag van de vorige vergadering, strategische agenda en
moties- en toezeggingenlijsten

De **voorzitter** constateert dat de agenda, het verslag van de vergadering van 14 juni 2021, de
190 lijst van moties en toezeggingen en de strategische agenda ongewijzigd worden vastgesteld.

2.a. Vooruitblik op de komende vergadering a.d.h.v. strategische agenda

De **voorzitter** meldt dat voor de volgende commissievergadering op 27 september op de
agenda staan: Voortgangsrapportage agenda weerbaar NH, Discussienotitie actualisatie
195 cultuurbeleid, 2e begrotingswijziging 2021, Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt & Onderwijs
2021–2023, Controleprotocol en een C– naar B-verzoek van FvD (dhr. Dekker) van de GS brief
die vandaag op de C-agenda staat onder punt 14g inz. Referendumcommissie en
Reglement.

200 3. Rondvraag portefeuille dhr. Stigter en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke
aangelegenheden en Europa

Er zijn geen vragen.

205 4. Rondvraag portefeuille mw. Pels en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke
aangelegenheden en Europa

Dhr. **Zaal** (GL) vraagt ten aanzien van C-agendapunt social return op welke wijze aandacht is
besteed aan voor de positie van statushouders.

Gedeputeerde **Pels** meldt dat in de verslaglegging aan PS niet per doelgroep is aangegeven
210 hoe hiermee wordt omgegaan, maar voor alle doelgroepen bestaat voldoende aandacht. **Zij**
zal een terugkoppeling geven specifiek over de statushouders.

5. Insprekhalftuur over onderwerpen die niet op de agenda staan maar wel tot de
portefeuille van de commissie behoren

215 Er hebben zich geen sprekers aangemeld.

6. A-agenda Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public
Affairs, Communicatie, Concern control, Juridische Zaken, Archief, PS- en GS zaken
(EFB onderwerpen portefeuille CvdK Van Dijk)

220 6.a. MRA: Voordracht Samenwerkingsafspraken MRA

Mw. **De Groot** (SP) refereert aan de open brief van raads- en Statenleden van de SP d.d. 15
april aan Binnenlands Bestuur. Deze brief en de moties in raden en Staten hebben veel
losgemaakt met als resultaat dat het document verbeterd is. Hopelijk ontstaat er een goede
samenwerking. De SP kan zich in de volgende punten niet vinden, bij het overige legt men
225 zich neer. De SP is het niet eens met de leidinggevende positie van Amsterdam in deze
regionale samenwerking. Er bestaat een ambtelijk apparaat MRA en men kan over en weer
gebruikmaken van de kennis en kunde van het ambtelijk apparaat van gemeenten en Staten.

De raden en Staten zouden een betere positie moeten krijgen. De MRA-raadtafel zou versterkt moeten worden door de beslissende stem over agendering van onderwerpen toe te kennen
230 aan de raden en Staten. Een adviserende rol is onvoldoende. Er moet worden uitgegaan van de partijlijnen, dat is goed voor het politieke draagvlak. De vergaderfrequentie zoals beschreven in het document, is voldoende. De samenwerking moet inhoudelijk blijven. Het genomen besluit van raden en Staten geldt, maar in de praktijk blijkt dat bestuurders de colleges van B&W en GS de door hen gemaakte afspraken in de MRA voorhouden en daarvan kan niet
235 worden afgeweken.

Mw. **Kapitein** (D66) heeft een aantal opmerkingen en vragen. Voorgesteld wordt om het woord 'slechts' bij het geven van wensen en bedenkingen over de MRA-agenda en
meerjarenbegroting te vervangen door 'minimaal'. Men overweegt een motie. De motie van
240 D66 over de gewenste samenwerkingsvorm van PS met MRA-vertegenwoordigers komt niet herkenbaar terug in de stukken en dat is logisch, want die zijn opgesteld door het MRA-bureau. Voorgesteld wordt om te gaan werken met een voortgangsnota en termijnagenda. Is dit voldoende of moet dit nader worden uitgewerkt? Of moet men van start gaan en dit punt kritisch blijven volgen? Het gaat over de samenwerking met GS en kan los van het MRA-
245 bureau met PS worden besproken. Wordt de samenwerking GS/PS over de MRA-onderwerpen uitgewerkt en gedeeld met PS? De rol van het bestuur bij platformoverstijgende onderwerpen: de CdK neemt deel aan het bestuur maar is geen gekozen vertegenwoordiger. Dat is geen probleem bij bijvoorbeeld lobbywerk of voortgang van ontwikkelingen, maar wel bij inhoudelijke politieke besluiten. Zal de CdK ervoor waken dat er politieke besluiten worden
250 genomen door het MRA-bestuur?

Mw. **Kuiper** (CDA) constateert dat de keerzijde van een hoge mate van betrokkenheid leidt tot veel informatie richting gemeenten en provincies om inbreng te leveren op vele onderwerpen, maar door de voortdurende wisselingen in raden en colleges is het een hele opgave om op
255 langdurige complexe projecten een goede grip te krijgen. GS en PS moeten afspraken maken over hoe bij de terugkoppeling de inbreng van PS wordt vormgegeven en in vergaderingen wordt ingebracht.

Mw. **Van Meerten** (VVD) sluit zich aan bij D66 en het CDA om de samenwerking van GS met PS goed vorm te geven. Men is positief over de conceptzienswijze van GS, met name de
260 vermelding van de mogelijkheid om deelregio's op te splitsen wordt toegejuicht. Dat is ook geen rol voor de MRA maar voor de individuele gemeenten. Goed dat in de afspraken is vermeld dat de rol van de raadtafel puur procedureel is, maar hoe gaat dit proces er uitzien? Als informatie wordt gedeeld met de raadtafel, dan dient deze informatie ook met raden en
265 Staten te worden gedeeld. PS kan dan aan de eigen portefeuillehouders wensen en bedenking meegeven. Ter aanvulling van het onderdeel 'transparantie van de begroting en de flexibele schil', wordt voorgesteld om alle activiteiten – dus ook van de flexibele schil – inzichtelijk te maken in de begroting voordat deze wordt goedgekeurd door raden en Staten. Dit is onvoldoende duidelijk vastgelegd in de huidige samenwerkingsafspraken en het wordt ook
270 niet genoemd in de zienswijze. Zij overweegt hierover een motie in te dienen.

Mw. **Bezaan** (PVV) constateert dat de transparantie over posities en onderlinge verhoudingen is verbeterd, maar men betwijfelt of de positie van raden en Staten echt versterkt is. In de organisatie MRA is sprake van een directie, bestuur, raadtafel, algemene vergadering,
275 platforms, portefeuillehoudersoverleggen, etc. Er is onder andere sprake van een MRA-

agenda en meerjarenbegroting. Ondanks dat het primaat bij raden en Staten ligt, is er een enorme organisatie opgetuigd die streeft naar een intensievere samenwerking, maar naar het gevoel van de PVV, ontstaat er een soort mini-EU. Binnen de 7 deelregio's stemmen gemeenten met elkaar af maar de vrees bestaat voor de mogelijkheid dat gemeentelijke belangen kunnen 'verdrinken' in het zogenaamde algemene belang van de deelregio of platforms. Er zijn drie doelstellingen geformuleerd voor 2022–2026, waarvan een uitgaat van een regio voor iedereen naar de menselijke maat met aandacht voor sociaal evenwicht, open en divers. Op blz. 20 staat vermeld dat nieuwe medewerkers die van buiten worden aangetrokken, in dienst komen van de gemeente Amsterdam en in het evaluatierapport van medio 2019 staat de aanbeveling om Amsterdam nadrukkelijker de leiding te laten nemen in de MRA-samenwerking. In hetzelfde jaar kondigt een Amsterdamse GL-wethouder aan dat ambtenaren een white privilege training moeten volgen. Geldt dit ook voor nieuwe medewerkers?

Dhr. **Klein** (CU) constateert dat meermaals wordt benadrukt dat er geen nieuw bestuursorgaan wordt gecreëerd en dat wordt onderschreven. De integrale doelen worden gesteund, hoewel deze niet erg concreet zijn beschreven. Men vraagt aandacht voor kleine gemeenten die voldoende ruimte moeten krijgen om mee te doen en niet overschreeuwd mogen worden. Het is nu aan PS om met GS de afspraken verder vorm te geven.

Ines **Kostiç** (PvdD) vraagt zich af wat de gevolgen zijn van het feit dat de doelen niet helder beschreven zijn.

Dhr. **Klein** (CU) is van mening dat de doelen voldoende concreet zijn, maar de genoemde voorbeelden zijn vatbaar voor verschillende interpretaties. Een voorstel voor aanscherping wordt tegemoet gezien.

Dhr. **Wagelaar** (PvdA) is blij met het duidelijke stuk en kan zich vinden in de zienswijze. Wel een aantal opmerkingen. De raadtafel moet uiteindelijk een advies uitbrengen op basis van input van 32 deelnemers. Dat proces moet verder uitgewerkt worden. Men deelt de zorgen van de PvdD over de ambities die soms vaag zijn, hier is aanscherping wenselijk. PS kunnen nu slechts een advies meegeven aan de vertegenwoordiger in de algemene vergadering, die daarna een advies formuleert en toestuuft aan het bestuur dat moet aangeven hoe zij daarmee omgaan. Maar wanneer zoveel partijen adviseren, dan zou dit advies bindend moeten zijn of er zou een mogelijkheid moeten zijn voor de algemene vergadering om in te kunnen grijpen als het bestuur de adviezen niet overneemt.

Ines **Kostiç** (PvdD) wil focussen op de inhoud van de MRA en niet zozeer op het proces. Op basis van dit document wordt de MRA-agenda ingevuld, de inhoudelijkheid vereist veel aandacht. Gezien de klimaat- en biodiversiteitscrisis moeten keuzes gemaakt worden, ook op economisch vlak en dan is samenwerking belangrijk, mits de uitgangspunten scherp geformuleerd zijn. Voorgesteld wordt dat de MRA zich uitspreekt om zich in te zetten voor economie en zich richt op activiteiten die geen schade toebrengen aan de gezondheid van mens en dier en leefomgeving, maar hieraan een positieve bijdragen leveren, dus economie binnen ecologische grenzen, klimaatneutraal, klimaatpositief en natuurinclusief. Goed dat gewerkt wordt aan transparantie, maar is het mogelijk om vergaderingen over belangrijke onderwerpen voor burgers te live streamen? Niet alleen volksvertegenwoordigers, maar ook burgers staan op afstand van de MRA. Hoe kan de MRA burgers meer gaan betrekken? Door

325 het uitgebreide proces met de algemene vergadering en besluitvorming door het bestuur kan de input van de raden en Staten verwateren. Is het een idee om volksvertegenwoordigers te laten deelnemen aan de algemene vergadering?

330 Dhr. **Zaal** (GL) kan zich vinden in de voordracht. GL is geen voorstander van aansturing van de MRA door de commissie EFB. De MRA hoort bij alle vier commissies thuis gezien de deskundigheid die voor vele thema's vereist is en daarom moet in inhoudelijke nota's structureel worden verwezen naar actuele thema's binnen de MRA. Daarom is het raar dat in de uitvoeringsagenda Economie – het volgende agendapunt – de MRA maar een keer wordt genoemd. In de samenwerking van de deelregio's is de provincie niet vertegenwoordigd. Hoe verloopt de samenwerking met de deelregio's? Als laatste een nadrukkelijke wens: ook 335 ambities en doelstellingen vormen onderdeel van de samenwerkingsafspraken. De doelstelling duurzaamheid is nu enkel gekoppeld aan mobiliteit. Men mist prominente aandacht voor actuele doelen, zoals de energietransitie en circulaire economie. De provinciale vertegenwoordigers dienen hier specifiek aandacht voor te vragen.

340 Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt zich af waarom Amsterdam de leiding op zich moet nemen, want zij heeft al een grote positie in de MRA en dat kan ertoe leiden dat de overige deelnemers met wie moet worden samengewerkt, overruled worden. Hoe wordt de controle geborgd bij de financiële bestedingen? Wie besluit daarover? Wat zijn de gevolgen als een van de deelnemers niet akkoord gaat met bestedingen? Daarom moet worden vastgelegd dat financiële afspraken 345 binnen de MRA pas bindend zijn wanneer deze worden goedgekeurd door de raden en Staten.

Dhr. **Van Dijk** (CdK) beantwoordt de gestelde vragen. Amsterdam heeft de leiding genomen, niet als ultieme leider, maar als leider van het proces waarin alle partijen gelijk zijn, maar de verschillen tussen kleine en grote gemeenten en deelregio's gerespecteerd worden. 350 Amsterdam is als naamgever van de MRA de grootste partij en heeft daarin een groot belang. Van deze grote partij – en de burgemeester van Amsterdam heeft dat vaker aangegeven – mag verwacht worden dat zij steun geeft aan en respect heeft voor kleinere deelnemers. Aan de vergaderfrequentie wordt vastgehouden.

355 Dhr. **Mangal** (DENK) constateert dat andere gemeenten juist klagen over Amsterdam dat zij als voortdenderende trein over partijen heen walst en dat sprake is van gebrek aan samenwerking. Zijn deze signalen bekend?

Dhr. **Van Dijk** (CdK) meldt dat Amsterdam niet een eenheid is, het is een brand/naamgever en 360 een gemeente die onderdeel is van de MRA. Die positie is bij dit thema van de belang, deze voordracht betreft niet de individuele samenwerking van Amsterdam met gemeenten. Het gaat over het nemen van de leiding in de MRA. Overige zaken staan hier los van. Het betreft een samenwerkingsverband op basis van een convenant, het is geen nieuwe bestuurslaag. PS en raden bepalen de voorwaarden voor deelname. Het voorstel van D66 voor het vervangen van 'slechts' door 'minimaal' wordt ondersteund en een eventuele motie hierover zal niet 365 worden afgeraden. Het is goed om werkafspraken te maken over de samenwerking tussen GS en PS en over het vormgeven van het proces en het ter verantwoording roepen van GS over de processen MRA. Daarom dient de aansluiting tussen GS en PS goed te worden vormgegeven. Transparantie is heel belangrijk, zoals bij het zicht houden op de verhoudingen bij het ter 370 beschikking stellen van personeel en de besteding van financiën. Een eventuele motie hierover wordt niet afgewezen. Medewerkers zijn en komen in vaste dienst van de gemeente

Amsterdam, omdat de MRA geen formeel bestuursorgaan is. Tot nu toe functioneert deze werkwijze prima. Het belang van de kleine gemeenten start in de deelregio's, want de keten is zo sterk als de zwakste partij, het erkennen van hun belangen is belangrijk. Niet met alle
375 deelregio's wordt samengewerkt, maar er zijn samenwerkingsverbanden en regionale samenwerkingsafspraken die met de provincie worden gecommuniceerd. De provincie stelt regiomanagers beschikbaar voor het begeleiden van de plannen en de onderlinge samenwerking. Het beslisrecht ligt uiteindelijk bij de raden en Staten en niet bij de algemene vergadering, die heeft een toetsende rol. Voorkomen moet worden dat er een extra
380 bestuurslaag ontstaat. De inhoudelijke thema's en onderwerpen komen aan de orde in de platforms waaraan GS en de colleges van B&W deelnemen. Naast de MRA werkt de provincie samen met gemeenten en deelregio's en worden energietransitieplannen en klimaatambities vormgegeven. Door binnen de MRA te focussen op een aantal taken en thema's hoopt men een versnelling te realiseren. Het verzoek van de PvdD om een verscherping door te voeren op
385 een aantal thema's en kaders zal meegegeven worden aan de GS-vertegenwoordiging in de platforms. De CdK is zeer betrokken bij de deelregio's en de onderlinge samenwerking en het waarborgen van voldoende bestuurskracht, aan deze onderwerpen wordt veel aandacht besteed bij de ambtsbezoeken. Kleinere gemeenten kunnen hun belangen krachtiger aan de orde stellen in de regio's resulterend in een betere zichtbaarheid in de MRA. PS hebben het
390 budgetrecht en de MRA kan geld uitgeven voor zover u het budget heeft vrijgegeven op basis van de plannen die MRA heeft gepresenteerd en uiteraard de voortgang die door de gedeputeerden wordt gecommuniceerd. De nu gemaakte werkafspraken kunnen lopende het proces aangepast worden indien daartoe aanleiding is. Hij zegt toe om hier scherp op te zijn en blijven.

395

Tweede termijn

Mw. **Kapitein** (D66) herhaalt de vraag of de CdK erop zal toezien dat er geen politieke besluiten worden genomen in het MRA-bestuur.
400 Mw. **De Groot** (SP) meent dat het legitiem is om het leider- of voorzitterschap van de MRA te laten rouleren in alle gemeenten. Welke acties worden genomen wanneer raden en Staten de indruk hebben dat de MRA alles voor hen besluit?
Dhr. **Van Dijk** (CdK) benadrukt dat het niet de bedoeling is dat er in het bestuur politieke besluiten worden genomen, daar zal hij op toezien en ook de GS-vertegenwoordiging in de
405 platforms zijn hier alert op. Qua voorzitterschap zijn veel varianten gepasseerd, maar er is voor de burgemeester van Amsterdam gekozen als boegbeeld van de MRA, met tevens een rol voor de twee Commissarissen van de Koning. Dat is in andere metropoolregio's in Nederland niet het geval.
410 De **voorzitter** constateert dat de voordracht als bespreekstuk wordt doorgeleid naar de PS-vergadering gezien de aangekondigde moties.

415 7. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

Dhr. **Van Dijk** (CdK) heeft twee mededelingen. Het aangekondigde wetsvoorstel met als titel 'Versterking Participatie Decentrale overheden' is nog niet behandeld door de Tweede Kamer. Daarom kan de toezegging om de inspraak- en participatieverordening uit te breiden en voor

- 420 de zomer van 2022 af te ronden, niet nagekomen worden. Er wordt gestart met een
bijeenkomst over digitale participatie op 6 oktober a.s. met burgemeesters en wethouders.
Het resultaat hiervan wordt verwerkt in het grotere geheel. De aangekondigde conferentie
over participatie is voorlopig uitgesteld.
- 425 8. B-agenda Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en
Europa (EFB onderwerpen portefeuille gedeputeerde Zaal)
8.a. Economie: concept datacenterstrategie Noord-Holland
- Dhr. **Heijnen** (CDA) is tevreden over de genuanceerde ambitie, want datacenters zijn
belangrijk en men wil de meest duurzame innovatieve centerhub van Europa worden. Er zijn
430 twee sturingsmogelijkheden voor de provincie: ruimtelijk en stimulerend. In de ruimtelijke
voorstellen kan men zich vinden, namelijk om in overleg met gemeenten een goede
ruimtelijke inpassing te realiseren. De concretisering van stimulering vereist nog veel
onderzoek. Hoe realistisch zijn de duurzaamheidseisen, zoals 100% duurzaam opgewekte
energie voor datacenters en wat zijn de gevolgen voor bewoners en overige bedrijven? De
435 sector wordt gevraagd zelf een oplossing te bedenken voor watertekorten, maar wat betekent
dit concreet? Dit geldt ook voor de energiebesparing, wat kan de provincie doen? Dat geldt
ook voor gebruik van restwarmte waarvoor voor regionale afstemming van belang is. De visie
is gericht op met name vestigingsvoorwaarden voor nieuwe datacenters. Wat onderneemt de
provincie ten aanzien van bestaande datacenters? Kan inzet op innovatie worden
440 afgedwongen?
- Dhr. **Mantel** (JA21) vraagt aan welke duurzame vormen van energie om datacenters te voeden,
naast de reeds genoemde wordt gedacht.
- 445 Dhr. **Heijnen** (CDA) is voorstander van een mix van energiebronnen daar zou kernenergie bij
kunnen horen, maar ook duurzame energie wind en zon.
- Dhr. **Mantel** (JA21) vraagt of waterstof ook een optie is.
- 450 Dhr. **Heijnen** (CDA) bevestigt dit, dat geldt ook voor aardwarmte, thorium en kernfusie.
- Dhr. **Zaal** (GL) vindt de (groei) ambities realistisch, maar geadviseerd wordt er een tijdvak aan
te verbinden, van 2021 tot 2025. GS worden verzocht tussentijds terug te koppelen over
ervaringen met de sector, voor wie een grote rol is weggelegd. Is de sector voldoende
455 ambitieus en worden de ambities waargemaakt? Hij sluit zich aan bij het CDA met het verzoek
om te blijven focussen op bestaande centra ten aanzien van verdere verduurzaming.
- Mw. **Alberts** (SP) constateert dat datacenters veel energie (groene stroom) en water verbruiken
voor koeling van de servers. De restwarmte wordt ondanks de belofte, helaas niet
460 hergebruikt. Ook neemt de werkgelegenheid niet toe, want in datacenters werken slechts 6
personen per ha. Er staan miljoenen liters diesel op de terrein opgeslagen voor de
noodaggregaten zonder dat de veiligheid is gecontroleerd. Het kabelnetwerk is onvoldoende
waardoor verduurzaming van woningen beperkt wordt. GS hebben hun datastrategie
gepresenteerd in de vorm van een glossy met mooie foto's en graphics in een prachtige lay-
465 out, dat gaf te denken. Het lijkt enkel om de verpakking te gaan, de inhoud is leeg, de
strategie zegt alleen: u bent welkom, maar niet meer overal. Door de EU-ETS zijn hyperscales
vrijgesteld van de energiebesparingsplicht, er komt geen antwoord op de waterbehoefte,

470 behalve dat er geen grondwater mag worden gebruikt. Veel vage taal, zoals ‘het actief stimuleren van snelle innovatie en inzetten op clustering zodat er ruimte komt voor investeringen in landschappelijke inpassing, recreatief medegebruik, beeldkwaliteit, duurzaamheid en circulariteit.’ Hoe ziet dit er in de praktijk uit? Wat betekent ‘recreatief medegebruik’? De volgende zaken ontbreken: niet wordt aangegeven hoeveel hyperscales nodig zijn, dus tot hoever gaat de groei door? Er wordt niets geschreven over een MKBA, wie draagt de lusten en lasten? Nergens wordt vermeld dat rekening wordt gehouden met het 475 IPPC-rapport. GS worden verzocht deze 3 thema's in de volgende versie concreet te adresseren.

Dhr. **Mantel** (JA21) vraagt de SP hoeveel datacentra er maximaal gerealiseerd mogen worden.

480 Mw. **Alberts** (SP) vindt dat er al voldoende zijn. In Europa is veel ruimte en niet alle datacenters moeten in Nederland gebouwd worden.

Dhr. **Mangal** (DENK) ondersteunt de vragen van het CDA. De locaties verbruiken veel energie en water en het drinkwater wordt vervuild. GS worden verzocht om het regionale 485 Rekenkamerrapport over bescherming van de drinkwaterbronnen te betrekken bij deze strategie. Hoe wordt voorkomen dat er een levendige handel ontstaat in de certificaten van oorsprong en dat bedrijven groencertificaten misbruiken om zich groener te presenteren dan zij zijn? Worden de bestaande gemeentelijke data strategieën aangepast aan de provinciale strategie of werkt het proces andersom?

490 Mw. **Bezaan** (PVV) sluit zich aan bij de SP. In de strategie komt een keer het woord draagvlak voor en termen als burgers, bewoners en omwonenden ontbreken totaal. Wat is de mening van GS over het lokale draagvlak?

495 Mw. **Gonggrijp** (D66) is voorstander van investeren in de digitale infrastructuur, want een goede toegang tot internet is een belangrijke basisbehoefte voor inwoners en ondernemers, mits gepaard gaande met stevige duurzaamheidseisen en een goede ruimtelijke inpassing. Uit de strategie blijkt niet op welke wijze datacenters bijdragen aan de extra maatschappelijke kosten ten gevolge van het beslag op het netwerk en extra benodigde investeringen rond 500 veiligheid. De lusten en lasten moeten in balans zijn en de datacenters moeten bijdragen aan de samenleving. GS dienen de datacenters hiertoe aan te sporen. Worden hierover gesprekken gevoerd? Hoe en door wie wordt geborgd dat de Europese, nationale, provinciale en gemeentelijke regels en ambities samenkomen en leiden tot de gewenste uitkomsten? Wordt de stresstest rond de watervraag toegepast op datacenters? Hoe vindt de terugkoppeling aan 505 PS plaats? Draagvlak en communicatie met bewoners zijn heel belangrijk, dus GS dienen hiervoor zorg te dragen. Om de uitgangspunten inzichtelijk te maken, zou een duidelijk kaart een goede aanvulling zijn. Kan deze worden toegevoegd?

Mw. **Van Meerten** (VVD) stelt de kernvraag aan de orde: wanneer is het genoeg en op basis 510 waarvan wordt dit beoordeeld? Hoe geven GS participatie vorm? Daaroover een aantal vragen. Vestiging van datacenters gaat ten koste van andere bestemmingen op de betreffende locaties, vaak van landbouwgrond. Hoe wordt de agrarische sector betrokken bij de participatie zoals bij het aanwijzen van locaties? Maakt een analyse van de economische toegevoegde waarde van de huidige activiteiten versus datacenters onderdeel uit van deze 515 keuzes? Het proces in Hollands Kroon verdient qua participatie niet de schoonheidsprijs.

Welke rol speelt de provincie in de toekomst bij burgerparticipatie en draagvlak en wat is geleerd van de actuele situatie zoals in Hollands Kroon? Hoe worden de datacenters over Nederland en/of Europa verdeeld? De groei van datacenters in Noord-Holland lijkt logisch omdat de behoefte toeneemt, maar misschien is het minder logisch omdat andere gebieden te
520 weinig bijdragen. Als de groei in de provincie is voorzien, dan dient een grotere structurele werkgelegenheid en economische waarde te worden toegevoegd. De Voedselvisie focust op lokale productie van voedsel, is deze overweging meegenomen bij de groei van het aantal datacenters? Wanneer de duurzaamheidsdoelen niet worden gerealiseerd, kan de provincie dan invloed uitoefenen? Op welke wijze geven GS deze rol vorm?

525

Dhr. **Mantel** (JA21) vraagt wanneer de VVD van mening is dat er voldoende draagvlak bestaat voor nieuwe datacenters.

Mw. **Van Meerten** (VVD) kan ter vergadering geen concrete norm noemen, dat moet met
530 andere partners worden afgestemd, zoals met gemeenten.

Dhr. **Klein** (CU) vindt de mooie vormgeving van de visie prima. Goed dat de rol van de provincie helder is evenals op welke wijze zij kan sturen. Ruimtelijk is de rol het sterkst bij het aanwijzen van gebieden; via vestigingsvoorwaarden kunnen afspraken worden gemaakt over
535 inpassing en beeldkwaliteit. Men is wel bezorgd over het stimuleren van duurzaamheid, de opwek van duurzame energie komt enkel in het eindbeeld aan de orde, maar niet in de rest van het document. Bij restwarmte en watergebruik is men afhankelijk van andere overheden. Zijn GS bereid om te lobbyen bij de landelijke overheid om de regels voor restwarmte verplicht te stellen? Voor het formuleren van vestigingsvoorwaarden is afstemming met
540 gemeenten nodig, hoe worden PS betrokken bij deze voorwaarden? De door het CDA gevraagde aandacht voor bestaande datacenters en het stimuleren van het voldoen aan dezelfde eisen als nieuwe centers, wordt ondersteund.

Dhr. **Leerink** (PvdA) constateert dat datacenters niet meer weg te denken zijn, maar het is
545 belangrijk om vast te stellen waar en onder welke voorwaarden deze gewenst zijn en dat de samenleving deze voorwaarden bepaalt. Ook het clusteren van datacenters is aan grenzen gebonden om te voorkomen dat de leefbaarheid in het geding komt. Door wie en hoe worden deze grenzen bepaald? Veel andere partijen spelen een rol bij dit thema; duidelijk moet worden wie de regie voert over deze ontwikkelingen. Wat zijn de gedachten hierover? Hoe
550 worden de in de tekst vaag omschreven doelen en vestigingsvoorwaarden geconcretiseerd? Worden hier naast gemeenten, ook andere partners zoals de PARC, bij betrokken, zoals bij het beeldkwaliteitsplan en landschappelijke aspecten? De notitie is prachtig, maar de nadere uitwerking bepaalt het succes. Hierover bestaat vooralsnog onvoldoende zekerheid.

Ines **Kostiç** (PvdD) sluit zich aan bij de SP en de opmerking: dit stuk is een beetje zoals
555 fastfood. Het ziet er lekker uit, maar uiteindelijk is het niet goed voor je. Niet alles kan, maar toch blijft men in dit kleine land de illusie houden om het centrum van alles te zijn. Eerst Schiphol, handel, landbouw en nu datacenters. Hoe vaak moeten experts aan de alarmbel trekken voordat er scherpe keuzes worden gemaakt? Er worden drie thema's aan de orde
560 gesteld. De strategie en sturing in vestigingsvoorwaarden is niet eenduidig, er staat: "Met gemeenten moet nog afstemming worden gezocht, waarbij verschillende regels gaan gelden per gemeente." Het was nu juist de bedoeling om één duidelijk provinciaal beleid neer te zetten en een aantal gemeenten heeft al strengere regels. De EU-, Rijks- en gemeentelijke

565 regels en provinciale richtlijnen hadden samen moeten komen in dit document. Waarom is
men niet met de gemeenten om tafel gaan zitten om tot een soort basis groene regels en
vestigingsvoorwaarden te komen? Ook op MRA-niveau wordt gewacht op deze duidelijkheid.
Het is te vrijblijvend, het is vooral “We zetten ons in”. De inzet op o.a. duurzaamheid,
restwarmte en watergebruik geeft geen duidelijkheid, maar richt zich op “afspraken maken
570 met de sector”. Gelet op de gigantische uitdagingen wat betreft ruimtegebruik, klimaat, groen
en het verdelen van schaarse grondstoffen, is wat nu voorligt onvoldoende. Ruimtelijke
ordering moet verder uitgewerkt worden. Welke gevolgen zijn er voor landschap en groen?
Tenslotte: laat een Maatschappelijke Kosten en Batenanalyse (MKBA) uitvoeren per initiatief
m.b.v. bijvoorbeeld CE Delft. Dan kan ook meegenomen worden hoe de duurzame energie
opgewekt wordt en welke gevolgen dat heeft voor de omgeving. Er mogen alleen projecten
575 worden toegestaan met een positieve MKBA.

Dhr. **Mantel** (JA21) constateert dat de indruk die het document moet wekken is dat de
overheid voldoende grip heeft op de ontwikkelingen en dat is niet juist, want in dat geval
wordt er een strategie opgesteld voordat er ontwikkelingen plaatsvinden. Nu wordt de
580 strategie besproken terwijl er al veel datacenters in de provincie zijn gerealiseerd zoals in
Hollands Kroon, en deze passen niet in het geromantiseerde plaatje zoals weergegeven in de
conceptversie, zoals bij het feit dat bij groei van het aantal datacenters aandacht moet zijn
voor de inpasbaarheid in het landschap, dat restwarmte hergebruikt moet worden en dat er
aandacht moet zijn voor waterverbruik. Deze thema's zijn niet geborgd. JA21 is geen
585 tegenstander van datacenters, maar er moet een goede balans zijn tussen lusten en lasten.
Met de voornemens uit deze strategie zijn de grenzen van de leefbaarheid bereikt. Met een
restrictiever beleid zouden er veel minder windmolens nodig zijn dan nu gerealiseerd, want
door de energietransitie zal het energieverbruik een meer ruimtelijke afweging noodzaken,
zeker wanneer men deze wil vormgeven met windturbines en zonnepanelen waarvoor de
590 ruimte gewoonweg ontbreekt. Waarom wil men per se zoveel datacenters in de provincie
realiseren? Veel diensten worden afgenomen door gebruikers in het buitenland, terwijl de
multinationals achter de datacenters volop gebruik maken van de provinciale ruimte, SDE-
subsidies en het energienet. Dat is ook bevestigd door de Rijksadviseur voor de fysieke
leefomgeving. Zijn GS het ermee eens dat het plan veel te laat is gelanceerd?

595 Gedeputeerde **Zaal** licht de reden toe van het opstellen van de datacenterstrategie. Volgens
het coalitieakkoord uit 2019 wil men deze ontwikkelingen blijven stimuleren met het oog op
digitalisering, werkgelegenheid en de economische toegevoegde waarde van bedrijven die
diensten en goederen aan de datacenters leveren. Dat bevordert een goede balans tussen
600 economie en werkgelegenheid, hoewel gelijktijdig de impact op het landschap en energie- en
waterverbruik groot is. Daarom is gekozen voor regulering maar het heeft enige tijd gekost
om deze strategie te ontwikkelen, want daarvoor moest een stakeholdertraject doorlopen
worden, omdat het thema portefeuille overstijgend is. Veel van de opmerkingen van de PS-
leden worden meegenomen naar de definitieve versie. De provinciale bevoegdheden zijn
605 beperkt en de andere partners zijn hard nodig. Niettemin is ervoor gekozen om een ambitieus
en realistisch streefbeeld te ontwikkelen. Rond Frankfurt en Dublin zijn vergelijkbare
ontwikkelingen gaande en daar is overigens de maatschappelijke ophef hetzelfde. Noord-
Holland is de eerste regio in Europa die een strategie heeft opgesteld om de regels aan
banden te leggen. Daarmee gaat men al heel ver, want het moet wel mogelijk blijven om
610 datacenters in de provincie te vestigen. In de strategie is niet een maximum aantal hectare
genoemd vanwege actuele ontwikkelingen en omdat men het thema vanuit het ruimtelijk

perspectief en de water- en energiebehoefte benadert. Met het ruimtelijke en stimulerende spoor wordt de groei al geremd, maar een beperkte groei is wenselijk op voorwaarde dat er aandacht is voor het landschap en het klimaat.

615

Ines **Kostiç** (PvdD) vraagt naar de onderbouwing van de ruimte voor groei in deze provincie. Waar blijft de MKBA-analyse?

620

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat er geen MKBA analyse beschikbaar is zoals bij infrastructurele projecten. Dit zijn vaak projecten waar PS een ruimtelijk besluit nemen en dat is hier niet het geval. Datacenters zijn nodig voor de digitalisering en voor de economie en de toenemende databehoeft, daarom wordt beperkte groei toegestaan met aandacht voor landschap en milieu. Data is een internationale markt, men exporteert niet alleen maar men importeert ook veel. In de Voedselvisie is gekozen voor de korte ketens omdat het verspreiden van voedsel over de wereld grote impact heeft op de CO2-uitstoot.

625

Mw. **Bezaan** (PVV) refereert aan het advies van Buck Consultants. Op dit moment is de capaciteit van het aantal datacenters drie keer zo groot als de behoefte en GS spreken nota bene over uitbreiding van de capaciteit. Waarom is er dan nog meer capaciteit nodig?

630

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat het een internationale markt betreft, er wordt ook data uit het buitenland geïmporteerd. Het Buck-rapport ziet met name op de behoefte aan data maar GS constateren dat datacenterontwikkeling – op de goede manier vormgegeven – best veel positieve effecten heeft op de economie in algemene zin, omdat het werkgelegenheid biedt. Daarom moet beperkte groei mogelijk zijn, breed gezien vanuit de gehele economie.

635

Dhr. **Mantel** (JA21) merkt op dat het werkgelegenheidsargument niet waar is. De landbouw biedt veel meer werkgelegenheid dan 6 personen per hectare bij een datacenter. Er is een onderbouwing nodig van het werkgelegenheidsargument, maar dat is er gewoon niet. Waarom zet men hier dan op in?

640

Gedeputeerde **Zaal** meldt dat het gaat om een integrale afweging van data, digitalisering economie en diensten die worden afgenomen en de directe werkgelegenheid maar het klopt dat de werkgelegenheid op locatie gering is. De partijen leveren wel in brede zin een bijdrage aan de lokale economie, bijvoorbeeld door lokale inkoop van schoonmaakdiensten en catering.

645

Mw. **Alberts** (SP) refereert aan de MKBA. GS stellen dat de provincie slechts betrokken is bij de ruimtelijke inpassing van datacenters. Maar het datacenter krijgt enerzijds allerlei voordelen aangeboden terwijl er anderzijds ook lasten bestaan. Het is toch mogelijk om een MKBA op te stellen van de vestiging van een datacenter? Waarom gebeurt dat niet? De gedeputeerde sprak over 'andere instrumenten', welke zijn dat dan?

650

Gedeputeerde **Zaal** meldt dat met deze strategie vooraf de analyse wordt gemaakt van de voor- en nadelen en die worden samen met gemeenten uitgewerkt op basis van de ruimtelijke verordeningen zodat duidelijk wordt waar het wel of niet mogelijk is. Het voordeel hiervan is dat alle regels voor datacenters die de gemeenten moeten volgen, nu hetzelfde zijn. Het is voor het eerst dat door de provincie zover wordt ingegrepen in deze sector en dat is uniek in

655

660 Europa. Deze voorwaarden zijn helder en die gelden voor alle datacenters die zich vanaf heden willen vestigen.

Dhr. **Mantel** (JA21) refereert aan het voornemen om datacenters te clusteren. Daardoor ontstaat op die plek een grote druk op het energienetwerk en dat is momenteel al ontoereikend, hetgeen noopt tot grote investeringen. Deze worden betaald door de bewoners.
665 Is de provincie bevoegd om te besluiten het bedrijf hiervoor te laten betalen? Hetzelfde is het geval bij de windparken, de energielasten stijgen en die worden vervolgens besteed aan SDE subsidies voor een windmolenpark voor Microsoft.

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat dit juist de reden voor clustering is op plaatsen waar voldoende energie en water beschikbaar zijn zodat ingezet kan worden op besparingen. In Nederland kan iedereen elektriciteit afnemen van het net. Er wordt hard gewerkt aan het oplossen van het tekort aan elektriciteit samen met de partners, maar dat staat los van datacenters, hoewel dat wel een beperkende factor is voor datacenters. De gedeputeerde is blij dat de datacenters duurzame energie afnemen, groen inkopen en hierin ook investeren,
675 zodat innovaties gestimuleerd kunnen worden.

Dhr. **Heijnen** (CDA) vindt 100% duurzaam prachtig, maar dergelijke eisen worden ook aan bijvoorbeeld nieuwbouwwoningen gesteld. Is dit een harde eis of een wens?

680 Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat het een streefambitie is die uitgewerkt wordt in de afspraken met gemeenten. Uiteindelijk moet de gehele samenleving naar 100% duurzame energie overstappen, daarvoor zijn de ambities in de RES'en opgenomen en dat moet gewoon gaan lukken. Zij concludeert dat de commissie de clustering ondersteund, maar de vraag is gesteld of hier grenzen aan verbonden zijn. In de strategie staat vermeld dat datacenters zich
685 kunnen vestigen op bedrijventerreinen of wanneer de mogelijkheid is vastgelegd in bestemmingsplannen. Hier worden de afspraken gevolgd die voor alle bedrijventerreinen gelden, namelijk dat regionaal wordt afgestemd. De grenzen worden bepaald door het ontbreken van mogelijkheden in een regio, tenzij er op een andere locatie mogelijkheden zijn. Er wordt gemonitord en gerapporteerd en mocht de beperking van de groei leiden tot andere
690 afwegingen in het beleid, dan komen GS terug bij PS. Wel bestaat er een goed beeld van waar datacenterontwikkelingen aan de orde zijn en die passen in de strategie. Op het stimulerende spoor heeft de provincie minder bevoegdheden maar zal er alles aan doen om in Europa en bij gemeenten, waterschappen en het Rijk ervoor te lobbyen dat de regels zodanig worden aangepast dat men de streefambitie kan waarmaken. Met gemeenten zijn hier al goede
695 afspraken over gemaakt. De Haarlemmermeer en Amsterdam beschikken al over een datacenterstrategie en hiermee is de provinciale ambitie gematcht. Met behulp van maatwerk zullen de provinciale regels ook in beide gemeenten toegepast worden, want het beleid gaat gelden voor de gehele provincie. Ook de MRA-datacenterstrategie wordt afgestemd op de voorliggende strategie. De duurzaamheidsambities zijn hoog maar volgens de sector
700 realistisch, zo blijkt uit de stakeholdergesprekken. De Green Deal van de sector zelf sluit hierbij aan. Bij hergebruik van restwarmte is nog sprake van technische problemen maar dit punt zal hoog op de agenda blijven staan want de restwarmte moet optimaal benut gaan worden. Hierover zal met de landelijke overheid in gesprek worden gegaan. De streefambitie geldt niet alleen voor nieuwe maar ook voor bestaande datacenters. Er zal door GS vol worden
705 ingezet in gesprekken met datacenters om ook hen te laten voldoen aan de streefambities. Wanneer PS akkoord gaan met de conceptdatacenterstrategie, dan zal deze worden aangepast

en opnieuw worden voorgelegd. Vervolgens wordt de strategie geïmplementeerd in de provinciale ruimtelijke regels en zullen afspraken met gemeenten gemaakt worden. Hierover worden PS geïnformeerd.

710

Tweede termijn

Mw. **Gonggrijp** (D66) herhaalt de vraag over draagvlak. Welke stappen gaan GS zetten om draagvlak in de volgende versie op te nemen?

715

Dhr. **Klein** (CU) benadrukt het grote belang van hergebruik van restwarmte, maar helaas zijn er nog weinig concrete stappen te melden. PS dienen hiervan op de hoogte gehouden te worden. Hoe gaan de vestigingsvoorwaarden er concreet uitzien en hoe wordt er met gemeenten gesproken over het feit dat deze in bestemmingsplannen opgenomen moeten worden? Wordt per datacenter met de betreffende gemeente overlegd? Kunnen er ondergrenzen worden toegepast? Naast het stellen van eisen aan groene energie, zou het mooi zijn om ook eisen te stellen aan het energieverbruik en het afstemmen daarvan op de beschikbaarheid op het moment, bijvoorbeeld door elke 15 minuten af te stemmen.

720

Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt zich af waarom de datacenter strategieën van Haarlemmermeer en Amsterdam niet worden samengevoegd, want een eigen provinciale inbreng ontbreekt. Wie is leidend? De provincie of gemeenten? Hoe beoordelen GS de groencertificaten of certificaten van oorsprong? Dat geldt ook voor het Rekenkamerrapport over drinkwaterbronnen.

725

Dhr. **Leerink** (PvdA) hoort een dubbel antwoord op de vraag over clustering en de begrenzing hiervan, aan het begin van het betoog werd gemeld dat men niet kan overzien welke groei nodig is, dus wil men daar geen grenzen aan stellen en later werd gesteld dat de nieuwe plannen bekend zijn en dat die passen binnen de strategie. In de clustering mag leefbaarheid geen open einde zijn, deze moet gegarandeerd worden. Hoe kan het kader nader gewaarborgd worden?

730

735

Dhr. **Zaal** (GL) stelt voor om ook in Frankfurt en Dublin na te gaan hoe wordt omgegaan met deze thema's. Eerder is gevraagd om halverwege de looptijd van de strategie terug te rapporteren of de inzet van de sector echt van de grond komt.

740

Dhr. **Mantel** (JA21) constateert dat qua gevolgen voor de capaciteit van het energienetwerk de Noordkop nu al diep in het rood staat. Nieuwe bedrijven die zich in Amsterdam willen vestigen, moeten eerst aantonen hoe zij in hun energiebehoefte gaan voorzien, want er is een tekort aan stroom. Men vreest dat in de toekomst de inwoners moeten opdraaien voor de netverzwaring ten behoeve van de datacenters die een groot deel van hun data aan het buitenland leveren. Dat moet voorkomen worden.

745

Mw. **Alberts** (SP) wil graag haar 3 vragen in de strategie 2.0 geadresseerd zien. Wanneer komt de strategie 2.0 beschikbaar?

750

Gedeputeerde **Zaal** zegt toe dat alle input van vandaag voor zover geen sprake is van tegenstrijdigheden, wordt verwerkt in de strategie. Gelijktijdig loopt het stakeholders participatietraject en daarna zal aan het einde van dit jaar een nieuwe versie gepresenteerd worden. Inwonersparticipatie vindt plaats per gemeente en per bestemmingsplan, maar met

755 gemeenten zullen hier afspraken over gemaakt worden. Het waterverbruik is niet toegelicht, omdat gedeputeerde Loggen heeft aangegeven dat het gaat om slechts 0,6%. Bovendien is sprake van een verdringsreeks in de provincie, dat betekent dat de huishoudens voorrang krijgen. De chemicaliën betreffen zout dat in de zee wordt geloosd. Beperking van het waterverbruik kan plaatsvinden door het opvangen van hemelwater. De aanbevelingen in het
760 rapport van de Rekenkamer gelden voor het gehele waterbeleid en deze zullen worden meegenomen. Groencertificaten zijn een Rijksaangelegenheid, maar deze worden aan de orde gesteld in gesprekken met het Rijk. De clusters moeten zo goed mogelijk worden ingepast op basis van regionale afstemming (Plabeka NHN en NHZ). GS zullen rapporteren over de voortgang in de sector zelf en ook over de effecten van de strategie, met name van de
765 clustering en het effect op de ruimte. Naast clustering worden ook beeldkwaliteitsplannen opgesteld. Het dossier is zeer complex, dus verschillende overheden werken samen, maar de clustering en het ruimtelijk beleid zijn provinciale bevoegdheden. De duurzaamheidsambities worden afgestemd met gemeenten, ook met Hollands Kroon. Na vaststelling van de strategie zal een update worden gegeven van de implementatie bij de andere partners in het traject.

770 Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt of de provincie strengere eisen kan stellen of dat men zich moet aanpassen aan de reeds gestelde eisen door Amsterdam, Haarlemmermeer en Hollands Kroon.

775 Gedeputeerde **Zaal** meldt dat gemeenten de eisen stellen en in Amsterdam en Haarlemmermeer zijn de eisen net zo streng als in de provinciale strategie. Hollands Kroon stelt geen eisen, daartoe wordt over deze strategie met de gemeente gesproken. Uit gesprekken met gemeenten en stakeholders blijkt dat hier sprake is van een gezamenlijke ambitie en dat men ook aan de slag wil gaan met de realistische ambities. Europese steden
780 kijken nu naar Nederland, maar GS volgen ook de ontwikkelingen in Europa. Het punt van 'bottom to the race' zal continu gemonitord worden. Het voorstel van de CU om eisen te stellen aan het energieverbruik en het verbruik af te stemmen op de beschikbaarheid van het moment, zal na toetsing van de haalbaarheid worden meegenomen naar de volgende versie.

785 8.b. Brief GS aan PS inzake Uitvoeringsagenda Economie 2021–2023

Dhr. **Hoogervorst** (SP) is in grote lijnen tevreden over de agenda. De overige vragen zullen schriftelijk ingediend worden.

Dhr. **Zaal** (GL) steunt het beleid. De MRA krijgt weinig aandacht en dat is vreemd gezien het
790 grote belang van de MRA bij dit dossier. Hoe ziet het college de rol van de MRA?

Mw. **Gronggrijp** (D66) meent dat de overheid haar impact niet alleen moet meten qua brede economische welvaart, maar ook qua welzijn, kwaliteit van leven, gezondheid en klimaat. Met deze ambitie is men heel blij maar hierbij horen een goed vestigingsklimaat en het
795 stimuleren van duurzame innovatie en digitalisering. De agenda heeft een relatie met alle transitieopgaven, maar hoe worden vanuit deze agenda de transitieopgaven naar duurzame verdienmodellen zoals in de landbouw gemonitord? Wordt gelijktijdig de stikstof teruggedrongen? Graag een toelichting. Hoe gaan GS om met de financiële sector als blijkt dat financiële instellingen het ondernemers moeilijk maken om over te stappen naar duurzame
800 verdienmodellen? Kan het college hier iets aan doen? De innovaties in de topsector creatieve industrie kunnen bijdragen aan gedragsverandering van de eindgebruikers. Krijgt de consument een belangrijke rol bij de transitie van de economie en is het college bereid dit

punt mee te nemen? De arbeidsmarkt moet voor iedereen werken, daarom is het goed dat ingezet wordt op een inclusieve arbeidsmarkt met baanzekerheid, maar vraag en aanbod moeten goed op elkaar aansluiten. Pakt de provincie de kansen met daadkracht aan? De agrisector zet te veel in op groei en export terwijl de transitieopgave en de ambities uit de Voedselvisie onvoldoende aan bod komen. Graag een reactie op deze ommissie. Investeren in 'verdienmodellen' dient gewijzigd te worden in investeren in 'duurzame verdienmodellen'. Waarom wordt de nadruk gelegd op het areaal voor landbouw als dat als een belemmering voor circulaire economie is geformuleerd? Waterkwaliteit staat niet genoemd als thema waaraan de agrisector kan bijdragen. Hoe denkt het college hierover?

Mw. **Van Meerten** (VVD) steunt de uitvoeringsagenda en de geformuleerde ambities en opgaven, hoewel de agenda gezien de coronacrisis, weinig verrassend is. Hoe wordt het mkb betrokken en meegenomen naar een duurzame economie? Voor verbetering van het innovatieklimaat – een belangrijk speerpunt – daalt de begroting behoorlijk in de komende jaren. Wat is de reden? Balans duurzame werklocaties is van groot belang, maar hoe gaan GS deze balans vinden en hoe kunnen PS dit controleren? Misschien kunnen de balans en het doel concreter geformuleerd worden gezien de gewijzigde omstandigheden in winkelgebieden en bedrijventerreinen.

Dhr. **Carton** (PvdA) kan zich op hoofdlijnen vinden in de uitvoeringsagenda met de titel Groen Herstel. Houden GS rekening met de gevolgen van de coronacrisis voor de uitvoering van de agenda en ontwikkelingen in de opgaven? Een veerkrachtige arbeidsmarkt is van groot belang, maar door alle transitieopgaven ontstaan tekorten bij gekwalificeerde werknemers, met name in de technische beroepen ten behoeve van de energietransitie. Is het budget van € 3,3 miljoen voldoende om hier verschil te maken en de tekorten weg te werken? In het economisch herstel en duurzaamheidsfonds is budget opgenomen voor de arbeidsmarkt, hoe verhoudt dit zich tot het doel van een veerkrachtige arbeidsmarkt? Of wordt dit besproken bij de nieuwe visie Arbeidsmarkt en Onderwijs? Hoe verhoudt deze visie zich tot deze agenda?

Dhr. **Koyuncu** (DENK) leest in de stukken dat na corona wordt uitgegaan van economisch herstel, maar de crisis is nog niet voorbij. Wordt er rekening gehouden met financiële tegenvallers wanneer corona weer oplaat?

Mw. **Bezaan** (PVV) ondersteunt de actie van de provincie om in te zetten op een goede balans tussen vraag en aanbod van toekomstbestendige werklocaties. Ook het streven van GS om werk naar werk te versnellen door gezamenlijke instrumenten te ontwikkelen, is een goed initiatief en dat geldt ook voor het binnenhalen en behouden van internationale bedrijven. Maar de focus moet liggen op de extra werkgelegenheid die zij creëren in de provincie. Het college wil innovatie en ondernemerschap stimuleren vooral voor de verduurzaming van de economie via PDNH en Innovatiefonds NH. De PVV heeft daar echter een andere mening over. Op blz. 32 wordt gesproken over het structureel aanbieden van gezonder voedsel, wat wordt met deze zin bedoeld?

Dhr. **Heijnen** (CDA) vindt dat iedereen moet kunnen profiteren van een goed economisch klimaat en een inkomen moet kunnen verwerven met de aan haar of hem gegeven talenten. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met leefbaarheid en de gevolgen voor de leefomgeving. Een eerlijke economie is steeds meer een duurzame economie waarbij ook rekening wordt gehouden met andere taken naast werk, zoals mantelzorg en vrijwilligerswerk.

In de uitvoeringsagenda is sprake van uitbreiding en continuering van het bestaande succesvolle beleid en dat wordt ondersteund, mede door de invulling van de provinciale rol – de ruimtelijke bijdrage – bij de transitie van winkelruimten naar woningen. Drie elementen worden geadresseerd: in de belangrijke zorgsector moeten innovaties ertoe leiden dat in de
855 toekomst meer zorg kan worden geboden door steeds minder mensen. Er is echter geen concrete provinciale actie vermeld in de stukken terwijl dat in het verleden wel het geval was, zoals de bijdrage aan een innovatieplatform voor de zorgeconomie in de Gooi- en Vechtstreek. Nemen GS hier actie op? De HIRB+ regeling wordt uitgebreid met duurzaamheidseisen, maar dat kan ertoe leiden dat de regeling te complex wordt voor het
860 oorspronkelijke doel: het doorvoeren van ruimtelijke verbeteringen. Hoe werkt dit in de praktijk? Het derde punt, de Voedselvisie 2021–2022. De oproep wordt herhaald om zich niet blind te staren op de kringlooplandbouw, er zijn andere landbouwwormen die kunnen bijdragen aan een transitie naar een duurzame landbouw, zoals biologische en natuurinclusieve landbouw.

865 Dhr. **Klein** (CU) ondersteunt de focus op groen herstel en de economische transitie waarvoor veel instrumenten beschikbaar zijn. Een aantal hiervan stamt echter uit de traditionele economie, zoals dat men een ‘concurrerende economie’ moet zijn. Dat doel is niet in lijn met het doel van algemene welvaart. In de agenda ontbreekt helaas een instrument om de brede
870 welvaart te stimuleren, zoals door bedrijven te stimuleren om een maatschappelijke balans op te stellen. Is er ruimte voor uitwerking van dit instrument in de volgende versie?

Ines **Kostiç** (PvdD) benadrukt dat het goed is om te beseffen dat het kader van deze Uitvoeringsagenda, het Strategisch Beleidskader Economie, al in 2016 is vastgesteld door de
875 vorige PS. Het is oud beleid, toen brede welvaart, ecologie en klimaat stukken minder urgent waren voor de regerende partijen. PS moeten nog spreken over de strategische kaders. Hoewel de uitvoeringsagenda ook goede punten omvat is te merken dat het fundament wankelt. Uitgangspunt blijft dat economische groei steeds nodig is en de maatschappelijke kosten worden niet serieus naast de groeicijfers gezet. Deze manier van denken speelt ook
880 een rol bij de datacenters. Het antwoord van GS geeft aan dat er ruimte is voor groei van datacenters omdat het nodig is voor economische groei. Typerend is dat de uitvoeringsagenda start met een zekere trots op de substantiële bijdrage aan het BBP. Vervolgens wordt als een van de fundamenteën van het goede vestigingsklimaat Schiphol genoemd en bij grote uitdagingen staat als eerste dat door Brexit de handel wordt beperkt.
885 Daarom drie voorstellen. Ten eerste: Maak in de Uitvoeringsagenda duidelijk dat alleen wordt ingezet op economische activiteiten die geen schade aanrichten aan gezondheid van mensen, dieren en hun leefomgeving. Ten tweede: De Uitvoeringsagenda Economie richt zich primair op het versterken van vestigingsklimaat, maar als wordt gefocust op vestigingsklimaat, dan moet de capaciteit alleen gebruikt worden om bedrijven en economische activiteiten te
890 stimuleren die niet alleen geen schade aanrichten aan ecologie en gezondheid, maar ook een positieve impact hebben op de leefomgeving. Men moet kritischer zijn op welke bedrijven actief worden aangetrokken, rekening houdend met de impact die breder is dan oude economische factoren. Het is tijd om scherper te stellen dat vestiging an sich niet per se positief is en dat de keuze alleen uitgaat naar groene, maatschappelijk verantwoorde
895 bedrijven. In mei jl. heeft de PvdD een presentatie van de programmamanager van Amsterdam Impact gepresenteerd, waarmee wordt ingezet op het versterken en uitbreiden van sociaal ondernemerschap. Bedrijven worden meegenomen in een traject waarin ze worden geïntroduceerd aan modellen van duurzaam ondernemen, zoals de Economy for the common

900 good (ECG) waarbij o.a. een positieve bijdrage aan welzijn en leefomgeving centraal staat. Het zou goed zijn als de provincie dit provinciaal zou oppakken. De PvdD komt met een voorstel.

De **voorzitter** meldt dat de technische vragen van D66 en de SP schriftelijk beantwoord worden.

905 Gedeputeerde **Zaal** constateert dat de meerderheid van de commissie geen bezwaren heeft opgeworpen tegen de agenda. De focus is aan de hand van de ambities in de economische visie verlegd, zoals naar het groene herstel en een integrale benadering richting de transitieopgave naar een duurzame economie. GS streven naar economische groei – maar met inachtneming van het draagvlak van de planeet conform het coalitieakkoord – want stagnatie of krimp leidt tot verlies van werkgelegenheid. Daarnaast zijn ondernemers hard nodig voor
910 de transitie waarin ook door PS is erkend dat sprake moet zijn van een verdienmodel. Daar ziet dit beleid op, de Nederlandse ondernemers worden geholpen en gestimuleerd bij de transitieopgave om geld te verdienen en werkgelegenheid in innovatieve bedrijven te creëren die een bijdrage leveren aan klimaat, milieu, biodiversiteit, bodem, water, etc. D66 en CDA
915 constateren dat bepaalde sectoren ontbreken, maar het beleid richt zich op het vestigingsklimaat in het algemeen en op duurzaam en innovatief ondernemerschap, dus er worden geen specifieke sectoren uitgelicht, met uitzondering van de agrarische sector waarvoor het beleid nu in de Voedselvisie is opgenomen. Alle sectoren doen mee, ook de zorg. Een groot deel van de projecten in het Innovatiefonds gaat naar life science en health en
920 dat is ook voor de ROM een van de sectoren om in te investeren, maar dat doen zij ook in de creatieve industrie. Het economische beleid richt zich op alle sectoren en in het bijzonder op het mkb welke bedrijven hulp nodig hebben bij de transitie. Het mkb heeft de volle aandacht. De ruimtelijke balans wordt afgestemd in Plabeka in het zuiden en het noorden van de provincie op basis van behoefte ramingen. Het streven is gericht op verduurzaming en
925 natuurinclusiviteit van bedrijventerreinen waarvoor ook de HIRB in het leven is geroepen. In deze tijd hebben bedrijven vaak een zetje nodig om de verduurzamingsslag te kunnen maken en vandaar de mogelijkheid tot koppeling maar ook voor individuele initiatieven. De hulp van de provincie ziet niet alleen op het aanjagen maar ook op het aanbieden van financiële constructies om bedrijven te ondersteunen. Er loopt momenteel een pilot in West-Friesland met een ondernemersloket om ondernemers te helpen en ook verenigingen worden met een
930 regeling gestimuleerd om op bedrijventerreinen samen te werken. Daarnaast subsidiëren HIRB-regelingen fysieke investeringen. De corona-Rijksregelingen zullen worden ingetrokken, dat proces wordt nauwgezet gevolgd. De lopende projecten in het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds gaan gewoon door, zodat het groene herstel ook op lange termijn kan
935 worden aangejaagd. De ROM heeft de mogelijkheid om investeringen in te zetten om ondernemers groen de crisis uit te laten komen en hopelijk kan de provincie daaraan blijven bijdragen. De commissie zal tussentijds geïnformeerd worden over de stand van zaken. De brede welvaartinsteeek is geïnspireerd door theorieën zoals de Donut economie en Economy of the common goods, maar vertaald naar de provinciale omstandigheden. Per onderwerp wordt
940 de bijdrage aan welzijn toegelicht en dat zal in de toekomst verbreed worden. Ook de monitoren zoals de Brede Welvaartsmonitor – worden geïntegreerd en deze theorieën zullen daarin een plaats krijgen. De agenda toont een beschrijving van de huidige stand van zaken, zoals dat de Agrisector een succesvolle concurrerende exportsector is. Daarnaast is de ambitie om deze sector mee te nemen in de transitie naar een duurzaam voedselsysteem, hetgeen door de meerderheid van PS als ambitie is onderschreven. Via de economische
945 uitvoeringsagenda wordt een koppeling gerealiseerd. Volgende maand komt de agenda

Onderwijs en Arbeidsmarkt aan de orde, bij de bespreking waarvan uitgebreider wordt ingegaan op een aantal vragen. Het budget van motie 42, incidentele middelen ten behoeve van de crisis, past feilloos in de doelstellingen van de visie Onderwijs en Arbeidsmarkt en bij
950 het beleid van de werkambassadeur. Vooralsnog is het bedrag van € 3,3 miljoen voldoende voor het invullen van de rol van de provincie. Daarnaast komt er voor de arbeidsmarkt veel geld vrij van het Rijk en de EU, daarom moeten de voornemens nu omgezet worden in concrete projecten en successen. Mocht het budget onvoldoende blijken, dan komen GS terug naar PS. Veel economische onderwerpen worden afgestemd binnen de MRA, maar de agenda
955 ziet op de provinciale doelstellingen, reden waarom de MRA niet vaak genoemd wordt. In de beantwoording van de technische vragen zal ook de samenwerking in een aantal projecten, zoals in House of Skills, toegelicht worden.

8.c. Europa: Brief GS inzake kaderstellende notitie voor de Europastrategie 2022–2030
960 Dhr. **Heijnen** (CDA) vindt het begrijpelijk dat het document nog een redelijk abstract karakter heeft. De vier thema's sluiten aan bij de ambities en de reeds geconcretiseerde inzet van de provincie op andere onderwerpen. Het gaat met name om continuering van bestaand beleid met een aantal accentverschillen. De lobby voor een meer duurzame besteding van de middelen van het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is prima, maar deze gelden
965 moeten vooral bij de boeren terechtkomen zodat zij kunnen investeren in innovatie en transitie om een goed toekomstperspectief te behouden.

Dhr. **Kanik** (D66) meent dat samenwerking binnen de EU voor Nederland welvaart betekent. Wanneer Europese landen zich terugtrekken achter hun grenzen, dan is het effect op de
970 economie negatief, zoals bij de reisbranche waar heel veel verschillende (corona) regels gelden en het aantal reizigers sterk is teruggelopen. De notitie wordt daarom van harte ondersteund, het biedt een paraplu voor een gezonde leefomgeving en economie voor slimme, schone en veilige mobiliteit, energietransitie, circulaire economie en land- en tuinbouw, volledig conform de EU-commissie agenda Fit for 55. Men kijkt uit naar de concrete
975 invulling van de strategie.

Dhr. **Wagelaar** (PvdA) kan zich vinden in de notitie. De nadruk op leefbaarheid, gezonde leefomgeving en verduurzamen van de economie wordt gewaardeerd. Een aandachtspunt voor de strategie is dat nu het woord 'inwoners' slechts eenmaal genoemd wordt, maar alles staat
980 ten dienste van de inwoners, dus hier mag meer aandacht voor zijn.

Dhr. **Zaal** (GL) is helemaal tevreden.

Mw. **Van Meerten** (VVD) ondersteunt de notitie. Kaderstellend betekent wel dat voor PS
985 duidelijk is aan welke knoppen zij kunnen draaien en die knoppen ontbreken vooralsnog.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt of concreet de keuze is gemaakt om bepaalde thema's die wel raken aan het provinciale beleid, niet te behandelen. Digitalisering is een belangrijk thema maar ontbreekt in de paraplu. Kan dit thema toegevoegd worden?
990

Ines **Kostiç** (PvdD) ziet zoals in het economische beleid van de provincie, ook hier weer te veel focus op de oude economie. Men staat voor enorme uitdagingen op het gebied van o.a. de klimaat- en biodiversiteitscrisis en daarom moeten de lobbyactiviteiten slimmer worden ingezet. Daarvoor drie voorstellen. Ten eerste, leg in de strategie vast dat de lobbyactiviteiten

995 nooit mogen worden ingezet voor het bevorderen of in stand houden van activiteiten die de
gezondheid van mensen, dieren en hun leefomgeving schaden. Stel gezonde, groene
leefomgeving en kwaliteit van het leven duidelijker centraal, ongeacht of de economie groeit
of niet. Ten tweede, de inzet op de concurrentiepositie en het vestigingsklimaat gebeurt nog
steeds volgens achterhaalde indicatoren die de maatschappelijke kosten niet meenemen. Geef
1000 als kaders mee dat de inzet op concurrentiepositie en vestigingsklimaat niet ten koste mogen
gaan van leefbaarheid, natuur en klimaat. Ten derde, bij duurzame land- en tuinbouw worden
GS gevraagd om in te zetten op maximale transparantie en eerlijke informatie naar burgers
toe over bijvoorbeeld de voedselvoetafdruk en gevolgen voor mens en dier. Transparantie is
de basis voor een succesvolle landbouwtransitie in Noord-Holland. Niet voor niets is die
1005 transparantie onderdeel van de Voedselvisie en zonder transparantie kunnen burgers geen
eerlijke keuzes maken en de EU speelt daar een grote rol in.

Gedeputeerde **Zaal** is blij met de steun. De provinciale beleidsambities zoals voor voedsel,
mobiliteit en economie zijn leidend en de gevolgen van deze ambities worden vertaald in het
1010 Europabeleid. Daarvoor dient deze notitie waarin de focus op de thema's wordt gelegd.
Digitalisering is niet gekoppeld aan specifieke thema's, maar loopt overal doorheen. In de
strategie zal de rol van digitalisering worden verbreed als overkoepelend thema. Per thema
wordt de concrete inzet uitgewerkt, waarbij transparantie een belangrijk aspect is. De
uitwerking zal opnieuw worden voorgelegd aan de commissie en uiteindelijk worden
1015 vastgesteld door PS.

9. Rondvraag portefeuille mw. Zaal en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke
aangelegenheden en Europa

Er zijn geen vragen.

1020 Gedeputeerde **Zaal** meldt over de portefeuille bestuur dat PS binnenkort een uitnodiging
ontvangen voor een enquête over samenwerkingsverbanden in Noord-Holland. Zij doet een
beroep op PS om aan deze enquête deel te nemen.

1025 10. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 16.45 uur.

1030

1035